

Malá novela zákona o specifických zdravotních službách

byla přijata zákonem č. 264/2016 Sb. a týká se problematiky lékařského ozáření.

Změna zákona o specifických zdravotních službách

Čl. XIII

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 47/2013 Sb., zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 205/2015 Sb., se mění takto:

1. V § 71 odst. 1 písm. e) se slova „ , při ozařování pro lékařsko-právní účely“ zrušují.
2. V § 72 odstavec 1 zní:

„(1) Lékařské ozáření pacientů v rámci ověřování nezavedené metody s lékařským ozářením, pro které není vydáváno závazné stanovisko Státního úřadu pro jadernou bezpečnost podle § 36, lze provádět jen ve zvlášť odůvodněných případech a za použití přiměřených technik tak, aby byly používány pouze postupy odpovídající národním radiologickým standardům.“

3. V § 72 odst. 3 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmena c) až h) se označují jako písmena b) až g).

Upozornění k písemným informovaným souhlasům s lékařskými výkony:

Především připomínám, že každý poskytovatel zdravotních služeb musí mít písemný seznam výkonů, u kterých vyžaduje od pacientů informovaný souhlas v písemné formě (§ 45 odstavec písmeno h) zákona č. 372/2011 Sb.), jinak hrozí pokuta do 100 000 Kč (§ 117 odstavec 2 písmeno b) zákona č. 372/2011 Sb.). Jaké údaje musí písemný informovaný souhlas pacienta obsahovat je uvedeno v příloze č. 1 bod 5 vyhlášky č. 98/2012 Sb. o zdravotnické dokumentaci (v případě požádání zašleme).

Provádím-li na požádání kontrolu písemných informovaných souhlasů se zdravotními výkony, nebo jsem s nimi konfrontován v soudních procesech, zjišťuji, že struktura stanovená vyhláškou je zpravidla dodržena, ale mnohdy v nich v rubrice "rizika výkonu", která je asi nejpodstatnější, nejsou uvedena právě ta nejzávažnější rizika, která hrozí, byť jde o malé procento či promile případů, kdy reálně nastávají. V poslední době šlo například o poranění nervů či jiných orgánů při laparoskopických a podobných výkonech, s velmi závažnými následky pro pacienta, byť nešlo o postup non lege artis. Žalobci v těchto případech argumentují tím, že pacient nebyl na dané riziko upozorněn, čímž poskytovatel zdravotní služby porušil svou povinnost a je proto povinen hradit mu nemajetkovou újmu (často v řádu milionů korun). K tomu se vyjadřuje judikát Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. dubna 2015 spisová značka 25 Cdo 1381/2013, který byl vydán i v poučné sbírce zásadních soudních rozhodnutí a stanovisek. Tento judikát mimo jiné uvádí, že "**Čím závažnější budou nepříznivé následky v případě naplnění rizika, tím menší pravděpodobnost bude stačit ke vzniku povinnosti o nich pacienta poučit**". Jinými slovy – i o minimálně pravděpodobném riziku výkonu musí být pacient informován, jde-li o riziko závažné, které může představovat těžkou újmu na zdraví či úmrtí. **Neuvedení či bagatelizace závažného rizika je z právního hlediska**

velmi nebezpečné – může být důvodem k odpovědnosti i při postupu lege artis. Doporučuji vzít si příklad z příbalových letáků léčivých přípravků, kde výrobce z právní opatrnosti uvádí i velmi nepravděpodobná, ale závažná rizika nepříznivého působení léku.

V Praze dne 31. srpna 2016

JUDr. Jan Mach